

Kokoomuksen ryhmäpuhe kaupunginvaltuustossa 18.11.2024

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, virkamiehet ja lehteriyleisö.

Kaikki päättyy aikanaan, niin myös tämä valtuustokausi lähestyy loppuaan ja on tilinpäätöksen aika. Olen saanut kunnian vetää kokoomuksen valtuustoryhmää nämä neljä valtuustovuotta ja tämä on neljäs ryhmäpuheenvuoroni. Valmistellessani tätä puhetta luin lävitse kaikki kolme edellistä puhettani. Täytyy sanoa, että asiat ovat menneet hyvin pitkälle siten, kuten olemme arvelleetkin ja Orivedellä on mielestäni tehty aivan oikeita valintoja. Haastava aika on kuitenkin edelleen päällä ja uskoisin, että talouden sektorilla pahimmat ovat vasta edessäpäin lähitulevaisuudessa. Näin jälkikäteen ajattelen korona, sodat, inflaatio, korkojen nousu, taloushaasteet, sote haasteet ja niin edelleen eivät ole silti pelkästään tuoneet negatiivisia asioita, vaan huonon keskellä on aina jotakin hyvääkin. Ihmisiltä kriisejä ja vaikeuksia kohtaan vaadittava sietokyky on selkeästi parantunut. Oikeiden ja todellisten haasteiden keskellä ihmiset ovat oppineet keksimään ratkaisuja ja keinoja selviytymiseen. Viisaat ovat joskus sanoneet, että pakko on paras konsultti ja näin se varmasti onkin. Kun ei ole vaihtoehtoja kuin selvitä, niin silloin selviämme. Me ihmiset olemme empatiakykyisiä sekä haluisia, joten meille on hyvin vaikea tuottaa pettymyksiä toisillemme. Näin se on lasten kasvatuksessakin ja läheistemme kanssa toimiessa. Ihmiset kuitenkin kaipaavat kädestä suuhun auttamisen sijaan vastuuta, luottamusta, arvostuksen tuntua, mukaan ottamista ja yhdessä tekemistä. Ei kukaan halua olla pysyvästi toisen autettavana ja toisten huolenpidon kohteena. Tämä erottaakin juuri meidän kokoomuslaisten ajattelutapamme ja maailman katsomuksemme kaikista muista poliittisista ryhmistä. Kun ihminen putoaa elämän kriiseissä syvään kuoppaan, niin kokoomuslaisessa maailmankuvassa pyrimme kaikin keinoin keksimään, kuinka kuoppaan pudonnut saadaan takaisin ylös kuopasta. Joissakin toisessa maailmankuvassa ihmistä aletaan auttamaan sinne kuoppaan ja rakennetaan järjestelmä, jossa ihmistä ruokitaan ja häntä pidetään hengissä kuopan pohjalla. Tämä auttaminen muuttuu pitkässä juoksussa negatiiviseksi auttamiseksi autettavan kannalta. Auttamisesta tuleekin vallan käyttöä ja autettavat ovat auttajansa armoilla.

Nyt kun joidenkin arvioiden mukaan maailmassa on käynnissä kolmas maailmansota, jota käydään ennen kaikkea talouden sektorilla kauppasotana, niin mekään tuskin tulemme välttymään sen vaikutuksilta. USA:n juuri valittu presidentti on uhonnut laittavansa kauppattullit Eurooppaan ja lopettavansa Ukrainan tukemisen. Tämä näkyykin jo meidän tärkeimmän vientimaamme Saksan sisäisinä ongelmina. Vientivetoisena ja viennin varaan taloutemme rakentaneena tulemme huonoimmassa tapauksessa kärsimään erittäin voimakkaasti näistä USA:n päätöksistä. Presidentin valinta näkyi jo välittömästi Helsingin pörssissä listautuneiden yritysten arvon laskuna ja Yhdysvaltoihin listattujen yhtiöiden nopeana arvonnousuna. Markkinatalous hyvin harvoin on väärässä ja sen liikkeitä kannattaa seurata hyvin herkillä silmillä. Osittain tämä on nähtävissä myös jo tänään hyväksyttävässä talousarviossa sekä tulevisssa talouden tasapainotustoimissa.

Kaikki me tässä salissa olevat tiedämme, että itsenäisyys on loppujen lopuksi, vain ja ainoastaan, taloudellista itsenäisyyttä. Mikäli rahat ja varat loppuvat lopullisesti, niin itsenäisyytemme itsenäisenä ihmisenä, perheenä, yrityksenä tai kaupunkina on loppu. Velkojat, velkojen takaajat ja valtionvarainministeriön selvitysmiehet laittavat lopulta lapun luukulle, jos muita keinoja ei ole. Sen vuoksi nämä talouteen liittyvät asiat on otettava vastaan suurella vastuulla ja vakavuudella. En malta olla tässä yhteydessä kertomatta omasta lapsuudestani 90-luvun alussa, kun silloinen suurlama kaatoi myös meidän sukuyrityksemme ja suurvelat tulivat myös vanhempieni maksettavaksi. Olin tuolloin noin 7-vuotias ja isä otti perheen koolle ja kertoi asiasta. Yksikantaan tuli ilmoitus, että meillä ei ole enää varaa mihinkään mitä tarvitsemme, vain ja ainoastaan niihin mitä ilman emme pärjää. Talomme takana olevat pellot aukaistiin ja niihin istutettiin perunat käsityönä. Syksyllä perunat myös kuokittiin ylös käsin. Haimme mummolasta

maitoa, muniä, juureksia ja jyviä, jotka veimme yksityiselle myllärille, joka antoi jyvistä vaihdossa jauhoja. Talossamme oli puukeskuslämmitys ja polttopuut teimme käsin vesurilla ja pokasahalla ilman konevoimaa, koska bensiiniin ei ollut varaa. Osa puista vedettiin pihaan käsin miesvoimalla talon takaa keväthangella. Autot ja kaikki irtain myytiin. Isä osti tilalle vanhan auton, jolla kuljettiin välttämättömät. Töihin isä kulki polkupyörällä. Äiti leipoi kaikki itse ja ruokana syötiin oikeastaan perunan ja muiden juuresten eri versioita. Äidin puolen suvusta ei ollut taloudellista apua, koska kaikkien talous kaatui samalla kertaa. Isän puolen maanviljelyssuku piti meitä hengissä läpi 90-luvun. Isäni sai velkansa maksettua noin kaksikymmentä vuotta sitten. Takausvelka lienee ollut kolminkertainen meidän omakotitalomme velkaan nähden. Enoni sai armahduksen velkavankeudesta käsittääkseni vasta noin kaksi vuotta sitten. Yhden sukupolven ahkeran yrittäjän työpanos tälle yhteiskunnalle jäi tämän takia mahdollisuuksiin nähden vaatimattomaksi. Isäni säilytti rohkean ja avoimen mielen eikä katkeroitunut tai potenut vihaa kenellekään. Jäimmekö jostakin oleellisesta ilman. Jälkikäteen koen, että emme. Oikeastaan jopa ajattelen, että näitä kokemuksia olen tarvinnut oman elämäni vastoinkäymisissä. Näin lapsena ja nuorena, että asiat tulevat tehdyksi, kun vain tekee, eikä luovuttaminen ole vaihtoehto. Samassa pihassa asunut sotaveteraani isoisäni näytti, että vaikka syyskuussa päivä loppuu ja tähdet tulevat taivaalle, niin perunoita kyllä voi kuokkia tai rankoja sahata pokasahalla. Sisua ja tahtoa toden totta olen myös elämässäni tarvinnut. Näin ollen omien kokemusteni pohjalta, edelleen antaisin itsellemme tänne Orivedelle ohjenuoran. Tämä kuuluu, että emme jätä mitään ylimääräisiä palveluita, mitä tarvitsemme, vaan vain ja ainoastaan ne palvelut ja asiat, mitä ilman emme kerta kaikkiaan pärjää. Eli jokaisen vaikean päätöksen kohdalla on esitettävä itsellemme kysymys, pärjäämmekö ilman tätä palvelua tai asiaa? Luulen, että tällä tavoin mentynä käyttötalouspuolemme lävitse, saisimme helpostikin nykyiset tulomme riittämään.

Summa summarum, miten olemme onnistuneet nyt kuluneiden neljän vuoden aikana? Taloudellista ylijäämää on toteutettu jo vahvistetuissa tilinpäätöksissä vuosina 2021,2022 ja 2023 yhteensä 2,33 miljoonaa euroa. Tälle vuodelle 2024 laadittiin noin 2,84 miljoonan euron alijäämäinen talousarvio. Elokuun 2024 lopun tilanteen mukaan siitä olisi sulanut jo noin miljoona ja sen hetken tiedon valossa alijäämä voisi olla jotakin noin 1,93 miljoonaa. Tulevaisuuteen uskovana haluan kuitenkin uskoa, että elokuun ja vuoden lopun välillä siitä sulaa vielä toinenkin miljoona ja todellinen lopputulos voisi olla tuo noin miljoonan alijäämä. Kaikissa tapauksissa näyttää siltä, että valtion kovista valtionosuusleikkauksista huolimatta, tämän valtuustokauden tilit tulevat jäämään kokonaisuutena plussan puolelle. Voimmeko olla siihen tyytyväisiä? Mielestäni liika tyytyväisyys tuhoaa kehittymisen, joten todettakoon, että siihen on ainakin tässä tapauksessa tyytyminen.

Kovat ajat ovat kovia aikoja muillekin. Lähes kaikki verrokki kuntamme ja naapurimme ovat samassa tilanteessa kuin mekin. Alijäämät ovat suuria ja talouden tasapainotustoimia tarvitaan. Aivan viime aikoina olen ollut siinä ymmärryksessä, että muuttoliike olisi vahvistunut Oriveden suuntaan. Tampereella ja sen lähiympäristössä asumisen kustannukset ovat karanneet monille työssäkäyvillekin tavoittamattomiin ja monet ovat löytäneetkin idyllisen kaupunkimme. Toivotammekin luonnollisesti jokaisen uuden kaupunkilaisemme tervetulleeksi tänne Pirkanmaan parhaimpaan kaupunkiin hintalaatu suhde mitattuna.

Kokoomuksen valtuustoryhmä haluaa kiittää virkamiehiä, kaupungin työntekijöitä ja luottamushenkilöitä näistä kuluneista neljästä vuodesta. Olemme tehneet rohkeita ja välttämättömiä päätöksiä ja tulemme vielä tekemään niitä myös lisää. Kokoomuksen valtuustoryhmä toivottaa hyvää ja rauhallista joulun odotusta kaikille.

Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtaja Touko Sikala